

Sygn. akt III K 66/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział III Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR del do SO Izabela Dehmel

Ławnicy: Wojciech Jagodziński

Marcin Rynarzewski

Protokolant: p.o staż. Izabela Dydyń

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań Stare Miasto w Poznaniu Przemysława Tomankiewicza

po rozpoznaniu dnia 24 czerwca 2014 roku

sprawy oskarżonego **R. K.**

ur. (...) w miejscowości Z.

syna J.i M.zd. S.

oskarżonego o to, że:

w dniu 19.02.2009r w T., woj. (...), podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksła in blanco, w ten sposób, iż na rewersie przedmiotowego dokumentu podrobił podpis M. K. (1), czym upozorował fakt dokonania przez nią poręczenia zobowiązania wynikającego z wystawionego weksła, czym działał na szkodę M. K. (1), przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi

tj. o przestępstwo z art. 310 §1 kk w zw. z art. 310 §3 kk

1. Uznaje oskarżonego **R. K.** za winnego tego, że w dniu 19 lutego 2009 roku w T., woj. (...) podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksła in blanco w ten sposób, że na rewersie weksła podrobił podpis M. K. (1), czym upozorował fakt dokonania przez nią poręczenia zobowiązania wynikającego z wystawionego weksła, czym działał na szkodę M. K. (1) przyjmując, iż czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi tj. przestępstwa z art. 310 §1 kk w zw. z art. 310 §3 kk i za to na podstawie art. 310 §1 kk w zw. z art. 310 §3 kk w zw. z art. 60 §1 i §6 pkt. 2 kk wymierza mu karę 2 (dwa) lat pozbawienia wolności.

2. Na podstawie art. 69 §1 kk i art. 70 §1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres 3 (trzy) lat próby.

3. Na podstawie art. 44 §1 kk orzeka przepadek weksła in blanco stanowiącego dowód rzeczowy.

4. Na podstawie § 14 ust. 2 pkt 5, § 16 i § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznaje adw. J. M. (1) kwotę 885,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

5. Na podstawie art. 624 kpk i art. 17 ust 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. 83 nr 49 poz. 223 ze zm.) zwalnia oskarżonego z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym nie wymierza mu opłaty.

W. J. I. D. M. R.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. K. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) Zakład Usług (...), przedmiotem działalności było pozyskiwanie biomasy. W 2009 roku R. K. jako podwykonawca otrzymał zlecenie na uprzątnięcia terenu przy budowie drogi ekspresowej (...). W związku ze zleceniem postanowił nabyć specjalistyczną przyczepę samozaładowczą – zestaw do zrywki drewna P., która była niezbędna dla wykonania zlecenia. W tym celu udał się do T. do firmy (...) specjalizującej się w sprzedaży urządzeń tego typu. R. K. wstępnie uzgodnił z J. M. (2) parametry potrzebnego mu urządzenia, jednocześnie jego zakup miał zostać sfinansowany w drodze umowy leasingu, gdzie finansującym miał być S. (...) Sp. z o. o z siedzibą w W.. W zawarciu umowy leasingu pośredniczyła firma (...) z siedzibą w T.. Oskarżony otrzymał wniosek o zawarcie umowy leasingu wraz z załącznikami, który w miejscu zamieszkania pomogła mu wypełnić żona. W dniu 19 lutego 2009r R. K. ponownie pojechał do siedziby firmy (...) celem sfinalizowania zakupu urządzenia. W związku z zawarciem umowy leasingu oskarżonemu przedłożono szereg dokumentów, w tym weksel in blanco będący formą zabezpieczenia. M. K. (2) na rewersie weksla wpisał adnotację „poręczam M. K. (1)”, czym upozorował zaciągnięcie zobowiązania wekslowego przez żonę.

M. K. (2) ma 54 lata, ma wykształcenie podstawowe, nie ma zawodu, jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, utrzymuje się z prac dorywczych, jest rozwodnikiem, nie ma nikogo na utrzymaniu, nie posiada majątku.

Oskarżony był karany:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 23.03.2010r, sygn. II K 71/10 za przestępstwo z art. 178a § kk,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 21.02.2011r, sygn. II K 892/10 za przestępstwo z art. 244 kk,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 30.06.2011r, sygn. II K 256/11 za przestępstwo z art. 244 kk.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

- wyjaśnień oskarżonego M. K. (2) k. 134 – 135, 227 – 228;
- zeznań pokrzywdzonej M. K. (1) k. 18v, 152v, 229 – 230;
- zeznań świadków: D. K. k. 32v, 80v, 90 – 91, 92 – 93, 103v, D. B. k. 68 (odpis protokołu znajdującego się na k. 44v), 82v, 88 – 89, 92 – 93, J. M. (2) k. 149;
- opinii Biura (...) z zakresu kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów k. 113 – 126;
- dokumentów: zawiadomienia poręczyciela wekslowego o wypełnieniu weksla k. 3, pisma M. K. (1) k. 4, nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 6, pozwu o zapłatę k. 8 – 10, zarzutów k. 54, informacji z (...) k. 58, umowy leasingu z załącznikiem k. 98 – 98v, 99, wniosku o zawarcie umowy leasingu k. 101, 102, wywiadu środowiskowego k. 151, karty karnej k. 167.

Oskarżony w toku postępowania przygotowawczego w szczegółowy sposób opisał okoliczności związane z zawarciem umowy leasingu, jednocześnie odnośnie faktu podpisania weksla in blanco wyjaśnił, iż otrzymał do podpisu szereg dokumentów i w związku z tym nie jest w stanie stwierdzić czy wśród nich przedłożono mu do podpisu weksel. Przed Sądem oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, jak również ponownie złożył wyjaśnienia.

Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego za wiarygodne, albowiem były one spójne, rzeczowe i logiczne, jak również konsekwentne w toku całego postępowania. Wyjaśnienia te korespondowały nadto z zeznaniami pokrzywdzonej M. K. (1) i świadków D. K. i J. M. (2) i jako takie stanowiły podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Odnośnie kwestii najistotniejszej dotyczącej podrobienia weksla wyjaśnienia oskarżonego korespondują z treścią opinii z zakresu kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów, z której jednoznacznie wynika, iż adnotacja na rewersie weksla o treści „Poręczam M. K. (1)” została nakreślona przez R. K. i okoliczność tą Sąd uznał za bezsporną.

Na przymiot wiarygodności zasługiwały zeznania pokrzywdzonej **M. K. (1)**, która zaprzeczyła by podpisała się na wekslu in blanco jako poręczyciel, jak również opisała okoliczności w jakich dowiedziała się o podpisaniu weksla przez męża oraz wynikających z tego dla niej konsekwencjach. Zeznania te były rzeczowe i konsekwentne, korespondowały z wyjaśnieniami R. K., znalazły potwierdzenie w opinii grafologicznej i jako takie tworzyły spójną i logiczną całość.

Jako wiarygodne Sąd ocenił również zeznania świadka **J. M. (2)**, który przedstawił okoliczności związane z zakupem przez R. K. przyczepy samozaladowczej, w tym podpisaniem dokumentacji związanej z zawarciem umowy leasingu. Zeznania świadka w pełni korespondowały z wyjaśnieniami oskarżonego, znalazły również odzwierciedlenie w rzeczowym materiale dowodowym, w szczególności umowie leasingu, a Sąd nie znalazł podstaw by kwestionować ich wartość dowodową.

Ocena zeznań świadków **D. K.** – właściciela firmy pośredniczącej w zawarciu umowy leasingu przez R. K. z S. (...) Sp. z o. o z siedzibą w W. oraz **D. B.** – osoby współpracującej z D. K. wymagała dużej ostrożności. Wskazać należy, bowiem iż przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozwoliło w sposób jednoznaczny ustalić wszystkich okoliczności związanych z zawarciem umowy leasingu będącej przedmiotem niniejszego postępowania. W świetle opinii z zakresu kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów jednoznacznie wynika, iż podrobieniu uległ nie tylko weksel in blanco, lecz również inne dokumenty związane z zawieraną umową, w tym sama umowa leasingu, na której podrobiony został podpis D. K.. Co więcej brak jest korelacji pomiędzy datą złożenia wniosku o zawarcie umowy leasingu, a datą zawarcia samej umowy.

W świetle powyższego jako wiarygodne uznać należało zeznania świadka D. K., który wskazywał, iż osobą odpowiedzialną za podpisanie umowy leasingu był D. B., jak również kategorycznie przeczył autentyczności swojego podpisu na umowie leasingu.

Konsekwentnie jako niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka D. B., który konsekwentnie zaprzeczał by w czasie podpisywania umowy leasingu przez R. K. współpracował z D. K.. Przeczy temu nie tylko treść zeznań tego ostatniego, lecz przede wszystkim opinia grafologiczna, z której wynika, iż podpisy złożone na umowie leasingu nr (...) z dnia 19.02.2009r o treści (...) nie są autentyczne tzn. nie zostały nakreślone przez D. K., lecz przez D. B.. Jednocześnie z uwagi na treść wyjaśnień R. K., który zaprzeczył by osobą obecną przy podpisywaniu umowy leasingu był D. B., jak również zeznań świadka J. M. (2), który nie pamiętał okoliczności jej zawarcia, wobec braku innego materiału dowodowego niemożliwa była weryfikacja wiarygodność zeznań D. B. w zakresie jego obecności przy podpisywaniu umowy. Podkreślić jednakże należy, iż przedstawione powyżej okoliczności nie miały istotnego znaczenia dla poczynienia ustaleń faktycznych istotnych dla ustalenia odpowiedzialności karnej oskarżonego R. K., co więcej będą one wyjaśniane w toku odrębnego postępowania, albowiem w tej części materiały zostały wyłączone.

Wiarygodną w ocenie Sądu była opinia Biura (...) z dnia 14.01.2014 z zakresu kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów, którą Sąd ocenił jako spójną i rzeczową nie znajdując jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jej fachowości i rzetelności, przedmiotowa opinia nie była również kwestionowana przez strony w toku procesu.

Za przydatne dla poczynienia ustaleń faktycznych Sąd uznał ponadto zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. Ich autentyczności oraz prawdziwości treści w nich zawartych nie kwestionowała w szczególności żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Penalizowane w art. 310 § 1 zachowanie polega na podrabianiu lub przerabianiu polskiego, albo obcego pieniądza, innych środków płatniczych, albo dokumentów uprawniających do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierających obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce lub usuwaniu z nich oznak umorzenia.

Dokumentami uprawniającymi do podjęcia sumy pieniężnej są takie, z których posiadaniem wiąże się prawo do otrzymania określonej sumy. Do kategorii tej należą wszystkie rodzaje weksli w rozumieniu ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.). Konieczne jest jednak, aby dokument spełniał warunki określone dla weksla w przepisach prawa wekslowego (vide: wyrok SA w Warszawie z dn. 07.10.1998r., II AKa 302/98, Prok. i Pr.-wkł. 1998, nr 11-12, poz. 21).

Czynność wykonawcza polega na podrabianiu lub przerabianiu wskazanych przedmiotów bądź na usuwaniu z nich oznaki umorzenia. Podrabianie oznacza wytworzenie przedmiotu imitującego pieniądź (banknot lub monetę), inny środek płatniczy lub dokument określony w omawianym przepisie. "Przerobienie" pieniądza, innego środka płatniczego lub dokumentu polegać będzie na zmianie jego dotychczasowego kształtu, treści, formy czy użytego do wytworzenia materiału w taki sposób, by przystosować go do nowego przeznaczenia i użycia za autentyczny.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż R. K. wpisał na rewersie weksla in blanco adnotację „Poręczam M. K. (1)”. Weksel in blanco stanowił formę zabezpieczenia zawartej przez oskarżonego umowy leasingu i poprzez złożenie w imieniu własnym i podrobieniu podpisu M. K. (1) pomiędzy leasingodawcą, a oskarżonym i jego żoną powstało zobowiązanie wekslowe, w ramach którego podpisany na wekslu in blanco stał się zobowiązany bezwarunkowo do zapłaty uzgodnionej z remitentem sumy wekslowej. Z uwagi na nie spełnienie przez R. K. warunków umowy leasingu i zaprzestanie spłacania rat S.(...)Sp. z o. o z siedzibą w W. jako wierzyciel wypełnił weksel in blanco w sposób zgodny z prawem wekslowym, jednocześnie dokument ten posiadał wszystkie wymagane prawnie elementy rozstrzygające o jego ważności. Tym samym od strony przedmiotowej oskarżony wypełnił znamiona zarzucanego mu czynu.

Oskarżony działał umyślnie w zamiarze bezpośrednim, albowiem na rewersie weksla w miejscu, gdzie podpisać się winien poręczyciel złożył podpis podpisując się imieniem i nazwiskiem żony. Stanowiska tego nie mogą zmienić wyjaśnienia oskarżonego, który wskazywał, iż w dniu zawarcia umowy podpisywał szereg dokumentów, których znaczenia i treści mógł nie być do końca świadomy, albowiem w żadnym wypadku i na żadnym dokumencie nie był uprawniony do złożenia podpisu za małżonkę.

Jednocześnie Sąd przyjął, iż czyn oskarżonego stanowił wypadek mniejszej wagi. R. K. chcąc uzyskać dodatkowe zlecenia w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zamierzał wziąć w leasing maszynę umożliwiającą mu wykonywanie zleconych prac. Zawarcie umowy leasingu uzależnione było od podpisania weksla in blanco stanowiącego zabezpieczenie umowy i w tym właśnie celu oskarżony podpisał weksel imieniem i nazwiskiem żony jako poręczyciela. Tym samym jego działanie ocenić należy jako zmierzającą do realizacji określonego celu gospodarczego, natomiast podrobienie weksla, jakkolwiek naganne, wynikało z chęci przyspieszenia i uproszczenia transakcji i miało charakter uboczny. Co więcej R. K. podpisując weksel nie zdawał sobie w pełni sprawy nie tylko z konsekwencji wynikających z jego podrobienia, w szczególności, iż będzie on stanowił podstawę egzekucji nie tylko wobec jego osoby, lecz również wobec małżonki. Poza tym było to działanie jednorazowe, stanowiące bardziej przejaw całkowitej nieodpowiedzialności i lekkomyślności niż uświadomionego działania nakierowanego na podrobienie weksla.

Wymierzając oskarżonemu karę Sąd miał na względzie następujące okoliczności:

Uznając winę oskarżonego za udowodnioną przyjmując, iż czyn przypisany R. K. stanowi wypadek mniejszej wagi Sąd zastosował nadzwyczajne złagodzenie kary i wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Wymierzając oskarżonemu karę, Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami wymiaru kary z art. 310 §1 kk w zw. z art. 310 §3 kk w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 kk, a także wskazówkami z art. 53 kk oraz art. 115 § 2 kk, dbając jednocześnie by kara spełniła zarówno cele prewencji indywidualnej (wychowawcze i zapobiegawcze), jak i prewencji generalnej rozumianej jako kształtowanie prawnej świadomości społeczeństwa.

Rozważając kwestię wymiaru kary Sąd wziął pod uwagę zarówno okoliczności obciążające, jak i łagodzące.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd uznał fakt przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu, jak również złożenie szczegółowych wyjaśnień, które w znacznym stopniu przyczyniły się do poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Okolicznością łagodzącą były również sposób działania i motywacja oskarżonego, które stanowiły również o przyjęciu wypadku mniejszej wagi, a także postawa oskarżonego, który jak się wydaje dopiero po wszczęciu wobec niego postępowania karnego w pełni zdał sobie sprawę z wagi naruszonych norm prawnych i wyraził głęboką i szczerą skruchę.

Za okoliczność obciążającą uznać należało uprzednią karalność oskarżonego, aczkolwiek z uwagi na charakter naruszonych dóbr prawnych (bezpieczeństwo w komunikacji i wymiar sprawiedliwości) nie miało to decydującego znaczenia przy wymiarze kary.

Sąd uznał także, iż w niniejszej sprawie wystąpiły podstawy do zastosowania wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary na trzyletni okres próby. Warunkowe zawieszenie wykonania kary jest jedną z instytucji związanych z poddaniem sprawcy próbie, mającą realizować określone cele, w szczególności zapobiec ponownemu popełnieniu przestępstwa. Cel ten można osiągnąć często nie tylko poprzez ukaranie za popełnienie przestępstwa, a więc zadanie dolegliwości, ale także przez danie sprawcy szansy, polegającej na tym, że wyrządzone przez niego zło może być mu darowane pod warunkiem przestrzegania porządku prawnego i wykonania nałożonych na sprawcę zobowiązań. W świetle zebranych w sprawie danych osobopoznawczych oskarżonego uzasadnione jest skonstruowanie wobec jego osoby pozytywnej prognozy kryminologiczno – społecznej zakładającej, iż w przyszłości będzie przestrzegał porządku prawnego, a zwłaszcza nie popełni ponownie przestępstwa, w szczególności przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, a popełniony przez niego czyn karalny miał jedynie charakter incydentalny.

Sąd zawieszając warunkowo wykonanie kary na trzyletni okres próby uznał, iż jest on wystarczający na weryfikację trafności postawionej prognozy.

W punkcie 3 wyroku Sąd orzekł przepadek weksla in blanco jako przedmiotu pochodzącego z przestępstwa.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie przepisów wskazanych w punkcie 4 wyroku, które uzasadniają dwa terminy rozpraw ($600 \text{ zł} \times 20\% = 120 + 600 = 720 \text{ zł} + 23\% \text{ VAT} = 885,60 \text{ zł}$).

Mając na uwadze sytuację majątkową i ograniczone możliwości zarobkowe oskarżonego Sąd zwolnił go w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym nie wymierzył mu opłaty uznając, że ich uiszczenie byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

SSR del. do SO Izabela Dehmel

ZARZĄDZENIE

Proszę:

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem oraz akta główne doręczyć Prokuraturze Rejonowej w Strzelcach Krajeńskich..
3. Za 14 dni lub z apelacją.

Poznań, dnia 09 lipca 2014r

SSR del. do SO Izabela Dehmel